Marmara Üniversitesi
Atatürk Eğitim Fakültesi

İstanbul, 9-10 Aralık 2010

İKİNCİ ULUSAL SINIF ÖĞRETMENLİĞİ ÇALIŞTAYI

ANI YAYINCILIK

ÇALIŞTAY PROGRAMI

BİRİNCİ GÜN

Açılış, 10.00-11.00
Dr. İbrahim Üzümcü Konferans Salonu

- **Saygı Duruşu ve İstiklal Marşı**
- **Açılış Konuşmaları**
  - **Prof. Dr. Sefer ADA**
    Atatürk Eğitim Fakültesi İlköğretim Bölümü / Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dalı Başkanı
  - **Prof. Dr. Cemil ÖZTÜRK**
    Atatürk Eğitim Fakültesi Dekanı
  - **Prof. Dr. Hamza KANDUR**
    Marmara Üniversitesi Rektör Yardımcısı

Ara,11.00-11.15

Panel, 11.15-13.00
Farklı Ülkelerde Sınıf Öğretmenliği
Dr. İbrahim Üzümcü Konferans Salonu

- **Doç. Dr. Yücel KABAPINAR**
- **Dr. Gönül SAKIZ**
- **Yard. Doç. Dr. Nurdan Z. BAYSAL**
- **Dr. Özgür ŞİMŞEK**
- **Prof. Dr. Ayfer KOCABAŞ**
- **Dr. Yaprak Türkan YÜCELSİN-TAŞ/Dr. Füsun ŞAVLI**
- **Dr. Erol HACISALİHOĞLU**

Öğle Yemeği, 13.00-14.00
Komisyon Çalışmaları, 14.00 -15:30
Çay Arası, 15.30-16.00
Komisyon Çalışmaları, 16.00-17.30

İKİNCİ GÜN

Komisyon Çalışmaları, 09.00-10.30

Çay Arası, 10.30-11.00

Komisyon Çalışmaları, 11.00-12.30

Öğle Yemeği, 12.30-14.00

Komisyon Raporlarının Hazırlanması, 14.00-15.30

Çay Arası, 15.30-16.00

Ortak Oturum, 16.00-17.00

FRANSA'DA SINIF ÖĞRETMENLİĞİ EĞİTİMİ

Y. Türkan YÜCELSİN-Füsun ŞAVLI

Giriş

Tüm Avrupa ülkelerinde olduğu gibi, Fransa'da da eğitim sistemi ihtiyaç ve beklentilere cevap verebilmek için sürekli değişmekte ve yenilenmektedir. Eğitim sisteminde gerçekleştirilen bu değişikliklere uygun öğretmenlerin yetiştirilebilmesi için Fransa'da da öğretmen yetiştirme sistemi buna paralel olarak yeniden yapılandırılmaktadır. Bu çalışmamızda, Fransa'da sınıf öğretmeni yetiştirme konusuna değinmeden önce genel olarak eğitim sisteminin temel yapısını ve özelliklerini ele alacağız.

Fransa'da eğitim sistemi, ilköğretim, orta öğretim, lise ve yükseköğretim olmak üzere 4 ana bölümden oluşmaktadır.

Fransa'da İlköğretim[1]

Temel Eğitim	3.Dönem: Derinlemesine öğrenim	5.Sınıf	10 yaş
		4.Sınıf	9 yaş
		3.Sınıf	8 yaş
	2.Dönem: Temel öğrenim	2.Sınıf	7 yaş
		1.Sınıf: Hazırlık sınıfı	6 yaş
Okul Öncesi	1.Dönem: İlköğrenim	Büyük grup	5 yaş
		Orta grup	4 yaş
		Küçük grup	3 yaş

Fransa'da zorunlu eğitim 10 senedir. Bu süreç 6 ile16 yaş arasındaki öğrencileri kapsar. İlköğretim, 3 sene okul öncesi ve 5 sene temel eğitim ol-

[1] Auduc Jean-Louis, Bayard-Pierlot Jacqueline, *Le système éducatif français*, Créteil, 1995, s:13.

mak üzere toplam 8 senelik bir eğitim sürecidir. Okul öncesi olarak adlandırılan eğitim süreci 3-5 yaş dilimi arasındaki çocuklara yöneliktir. İki yaşını dolduran her çocuk okul öncesi eğitime başlayabilir. Okul öncesi eğitim parasız ve isteğe bağlıdır.

İlköğretim 3 dönemden oluşmaktadır. Her bir dönem 3 senedir. "İlköğrenim" olarak adlandırılan birinci dönem 3 sene süren okul öncesi eğitim dönemini kapsar. "Temel öğrenim" ve "Derinlemesine öğrenim" olarak adlandırılan 2. ve 3. dönemler ise, 1.dönemin son senesiyle birlikte toplam 6 senelik bir süreci kapsar Bu süreç 5 ile 10 yaş arasındaki öğrencilere yöneliktir.

Ortaokul

Fransa'da temel eğitimden sonra 4 senelik bir süreci kapsar ve kolej olarak adlandırılır. Zorunlu ve parasız bir eğitim sürecidir. 11-14 yaş arasındaki öğrencileri içerir.

Lise

15-16 yaşındaki öğrencilerin devam ettiği iki senelik zorunlu bir eğitim sürecidir. Lise diplomasını alabilmek için "Bakalorya" adı verilen lise bitirme sınavına girerler. Genel, teknik ve mesleki olmak üzere 3 çeşit bakalorya sınavı vardır. Her öğrenci seçtiği alana uygun olan sınava girmek zorundadır. Bu sınavda başarılı olanlar herhangi bir sınava girmeden, dosya hazırlayarak alanlarına uygun bir bölümde yüksek öğretimde eğitimlerine devam etme hakkı kazanırlar.

Yükseköğretim

Fransa'da tüm Avrupa ülkelerinde Lisans-Master-Doktora olarak adlandırılan LMD sistemi uygulanmaktadır. Bu sistem 3+5+8 olarak da adlandırılmaktadır.

Lisans	3 sene	Bakalorya + 3
Master (Yüksek Lisans)	2 sene	Bakalorya + 5
Doktora	3 sene	Bakalorya + 8

Öğretmen yetiştirme

Fransa'da öğretmenler, üniversiteler ve IUFM adı verilen öğretmen yetiştirme enstitüleri tarafından yetiştirilir. Öğretmen eğitimi lisans eğitimi ile birlikte 5 sene sürmektedir. Bu sürecin 3 senesi üniversite tarafından, 2 senesi IUFM tarafından verilir.

IUFM

Fransa'da 32 IUFM bulunmaktadır. Her IUFM üniversitelerin de bağlı olduğu akademilere bağlıdır. Akademiler de Milli Eğitim Bakanlığı ve Yükseköğretim Araştırma Bakanlığı bünyesinde yer alır. Her akademi özerk olduğundan dolayı uygulamada bazı farklılıklar görülebilir. IUFM her alanda öğretmen yetiştirir ve öğretmenler için meslek içi eğitim düzenler. İlkokul, ortaokul ya da lisede öğretmen olabilmek için IUFM'de birinci senenin sonunda aşağıda belirttiğimiz 7 sınavdan birine girerler. Bu sınavlar[2] yazılı ve sözlü olmak üzere 2 aşamadan oluşmaktadır.

<u>İlköğretim</u>

CAPE→ Sınıf öğretmenliği

<u>Orta öğretim</u>

CAPES → Orta öğretimde branş öğretmenliği

CAPET → Teknik lisede branş öğretmenliği

CAPEPS → Beden eğitimi öğretmenliği

[2] Bkz. http://www.iufm.education.fr/devenir-ens/se-former/concours.html

CAPLP → Meslek lisesinde branş öğretmenliği

CPE → Psikolojik danışmanlık ve rehberlik

CAFEP → Orta öğretim özel okul öğretmenliği

IUFM'in genel yapısı

<table>
<tr><td colspan="3">• Tüm bölümlerin ortak olarak aldığı mesleki eğitim
• Alanla ilgili mesleki eğitim</td></tr>
<tr><td colspan="3">Eğitim kurumlarında yapılan stajlar</td></tr>
<tr><td>Okul Deneyimi I</td><td>Okul Deneyimi II</td><td>Öğretmenlik Uygulaması</td></tr>
<tr><td colspan="3">Staj raporu</td></tr>
</table>

IUFM 2 senelik bir eğitim sürecini içermektedir. İlk sene hem ortak olarak alınan mesleki eğitim hem de alanla ilgili eğitim dersleri verilmektedir. Sene sonunda yukarıda belirttiğimiz 7 sınavdan birinde başarılı olanlar 2. seneye geçme ve staj yapma hakkı kazanırlar.

Stajlar

Okul deneyimi I, Okul deneyimi II ve Öğretmenlik uygulaması olmak üzere toplam 3 staj vardır. Okul Deneyimi I stajının amacı, gittikleri eğitim kurumunda gözlem yoluyla öğrencileri öğretmenlik mesleğine duyarlı kılmak ve okulun işleyişi hakkında bilgilendirmektir. Okul Deneyimi II stajının amacı ise, sınıf öğretmeni eşliğinde dersin işleyişini, yöntemlerini gözlemlemek ve buna bağlı olarak da ders anlatmaktır. Öğretmenlik uygulamasının amacına gelince, öğretmen adayının bir sınıfın sorumluluğunu üstlenip, o sınıfta ders vererek mesleki alanda deneyim kazanmasıdır. Öğretmen adayı en fazla 6 hafta boyunca derslere girer ve bunun karşılığında da haftalık brüt 617,40 avro maaş alır. Her akademi, öğretmen adaylarının yapması gereken staj süresini ve saatini sene başında belirler.

IUFM'lerin yeniden yapılandırılması

Öğrencilerin ve öğretmen adaylarının ihtiyaç ve beklentilerine gerektiği gibi cevap verebilmek için öğretmenlerin koşullarını daha iyi bir duruma getirmeyi hedefleyen bir geçiş döneminde bulunulmaktadır. Bu bağlamda, son senelerde IUFM'lerin üniversite bünyesine girmesi gibi bazı önemli değişiklikler söz konusudur. Bu değişiklikler 2010-2011 eğitim-öğretim yılından itibaren aşamalı olarak uygulanmaya başlanmıştır. Öğretmen olmak için bahsedilen gerekli sınavlara başvurmadan önce Master1 diplomasına sahip olmak ya da Master2'ye kayıtlı olmak gerekir.

Sınıf Öğretmenliği

Sınıf öğretmeni olabilmek için, IUFM'de hazırlanan sınavlardan biri olan CAPE adı verilen sınavda başarılı olmak gerekir. Biraz önce bahsettiğimiz değişikliklerden biri de, sınıf öğretmeni olmak için girilen sınavın adının CRPE (Concours de recrutement des professeurs des écoles) olarak değiştirilmesidir. Bu sınavda başarılı olan öğretmen adaylarının hedef kitlesi 2-11 yaş dilimi arasında yer alan çocuklardır. Dolayısıyla, hem okul öncesinde hem de ilkokulda sınıf öğretmeni olabilirler.

Master I – Master II[3]

1.Dönem			2.Dönem			3.Dönem			4.Dönem		
Ders saati	Staj saati	Kredi	Ders saati	Staj saati	Kredi	Ders saati	Staj saati	Kredi	Ders saati	Staj saati	Kredi
270	54 (2 h)	30	270	54 (2 h)	30	291	27 (1 h)	30	204	81 (3 h)	30

[3] http://www.versailles.iufm.fr/deve/deve-cadre.htm (05.12.2010)

Ders programı

Zorunlu dersler

- Eğitim sistemi ve tarihçesi
- Araştırma yöntemleri
- Fransızca
- Tarih
- Coğrafya
- Ahlak bilgisi
- Matematik
- Müzik
- El sanatları
- Beden eğitimi

Seçmeli dersler

- Edebiyat
- Sanat tarihi
- Sanat ve kültür
- Yabancı dil
- Bilgisayar
- Müzik
- Alanlararası eğitim
- Özellikle sınıf öğretmenliği eğitiminde, disiplinlerarası çalışmalara önem verildiğinden, farklı bölümlerden de ders alınabiliyor.

Sonuç olarak, tüm dünyada olduğu gibi, Fransa'da da öğretmen yetiştirme sisteminin yeniden yapılandırılması söz konusudur. Bundan dolayı, bir geçiş dönemi yaşandığından, planlanan değişiklikler kademeli olarak uygulanacaktır. Böylece, ileriki dönemlerde, Fransa'da yapılan değişikliklerin eğitim sürecine nasıl bir katkı sağlayacağı görülecektir.

Kaynakça

Auduc Jean-Louis, Bayard-Pierlot Jacqueline, *Le système éducatif français*, CRDP de l'Académie de Créteil, 1995.

Toulemonde Bernard (dir.), *Le système éducatif français*, CNED, Paris, 2006.

http://www.iufm.education.fr/devenir-ens/se-former/concours.html (05.12.2010).

http://www.versailles.iufm.fr/deve/deve-cadre.htm (05.12.2010).